

منشور اخلاقی مجله سم شناسی و مسمومیت‌های ایران

* در نگارش این منشور از راهکارهای کمیته اخلاق در انتشار پژوهش¹ (COPE)، انجمن جهانی سردبیران علوم پزشکی (WAME)² و کمیته بین‌المللی سردبیران مجلات پزشکی³ (ICMJE) استفاده شده است.

1- مطابق بیانیه هلسینکی و دیگر بیانیه‌های شناخته شده، تأیید اخلاقی جزء اصلی تمامی پژوهشهایی است که بر روی انسانها، پرونده‌های پزشکی، بافت انسانی بی نام یا حیوانات زنده انجام می‌گیرد. چنین تأییدی باید توسط کمیته -های اخلاقی متناسب انجام گیرد. کمیته‌های اخلاق مراکز تحقیقاتی و دانشکده‌ها نیز دارای اختیارات لازم مطابق قوانین هستند. تأییدیه کمیته اخلاقی ذیصلاح باید در متن مقاله ذکر شود. جزئیات رضایت بیماران و سایر مسائل مرتبط نیز باید به روشنی در روش پژوهش مطالعه توضیح داده شود.

2- تمامی مسئولیت هر مطلب منتشر شده، شامل صحت و اعتبار تمامی مطالب آن، از جمله مطالب مربوط به اخلاق در پژوهش بر عهده نویسنده (نویسندگان) است. به همین دلیل تعیین دقیق و بی طرفانه تمام مولفین واجد شرایط، که تنها بدلیل همکاری فکری در نتایج پژوهش در لیست نویسندگان قرار گرفته‌اند، حیاتی است. در این باره راهکارها و استانداردهای بین‌المللی از جمله در ICMJE³ و WAME² موجود است. بطور کلی نویسندگان باید به اندازه کافی در نگارش مقاله شرکت داشته باشند تا بتوانند مسئولیت تمامی (یا حداقل بخشی) از محتویات مقاله را برعهده بگیرند. همچنین باید آمادگی لازم برای توضیح در مورد نقش هر یک از نویسندگان در نگارش مقاله نهایی را داشته باشند. ترتیب نویسندگان با اینکه معمولاً بر اساس توافق مشخص می‌شود، بیانگر نقش هر یک از نویسندگان در مقاله است. نویسنده مسئول کسی است که مسئولیت تیم تحقیقاتی و صحت کل کار را می‌پذیرد. توافق در مورد ترتیب اسامی باید بر اساس سهم هر یک از نویسندگان در نگارش مقاله و نه بر اساس جایگاه افراد یا سوابق آنها صورت گیرد. از تعیین مولف افتخاری (ذکر نام فردی که هیچ‌گونه نقشی در جنبه‌های علمی پژوهش نداشته) و حذف اسامی افرادی که نقش بسزایی در جنبه‌های علمی پژوهش داشته‌اند، باید خودداری شود. در صورت دریافت گزارش قابل اثبات در زمینه تخلف در تالیف، هیات تحریریه اقدامات لازم را انجام خواهد داد.

3- نویسندگان یک مقاله با انتشار آن ادعا می‌کنند که محتویات علمی و ادبی مقاله، منتج از فعالیت علمی خودشان است. استفاده از نظرات یا جملات دیگران تحت عنوان نتایج یک پژوهش اصیل بر خلاف اخلاق علمی است و تخلفی جدی محسوب می‌شود که سرقت ادبی یا نام دارد. جدا از ذکر کامل منابع مورد استفاده، متن مقاله نباید این شبهه را Plagiarism ایجاد کند که تمام یا بخش‌هایی از آن از سایر نوشتارهای چاپ شده و چاپ نشده کپی شده است. دانشگاه علوم پزشکی اراک در حد امکان جهت جلوگیری از هر نوع سرقت ادبی اقدامات لازم را معمول می‌نماید و در موارد پیش آمده با توجه به شدت آن، میزان مطلب کپی شده و شرایطی که این عمل در آن صورت گرفته (از جمله تکرار در گذشته، تعدی بودن و...) پس از بررسی، موضوع را به مراجع صلاحیت دار ارجاع خواهد داد.

4- سردبیران این مجله در مورد نقش بسزای خود در ارتقا و اجرای قوانین اخلاقی هشیار هستند.

* این منشور از منشور اخلاقی انتشارات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران به نشانی:

http://tumspress.tums.ac.ir/UserFiles/TUMSstatement_on_Publication_Ethics_Persian%281%29.pdf

و با منابع زیر اقتباس شده است.

1-<http://www.publicationethics.org.uk/>

2. <http://wame.org/>

3. <http://www.icmje.org/>